

REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL

FENT CARREERANY

MARIA DE LA SALUT

ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA
DE MALLORCA

Número 105

Any IX

MAIG, 1995

* NOMBRÓSOS PARTICIPANTS I PÚBLIC AL CORRELENGUA.

* XERRADETA AMB LES CANDIDATURES QUE ES PRESENTEN A LES ELECCIONS MUNICIPALS DE PROPER DIA 28 DE MAIG.

* ACTES DE PÀSQUA A MARIA.

* CICLISME: EL PLA'95 VA COMENÇAR A MARIA

Sumari

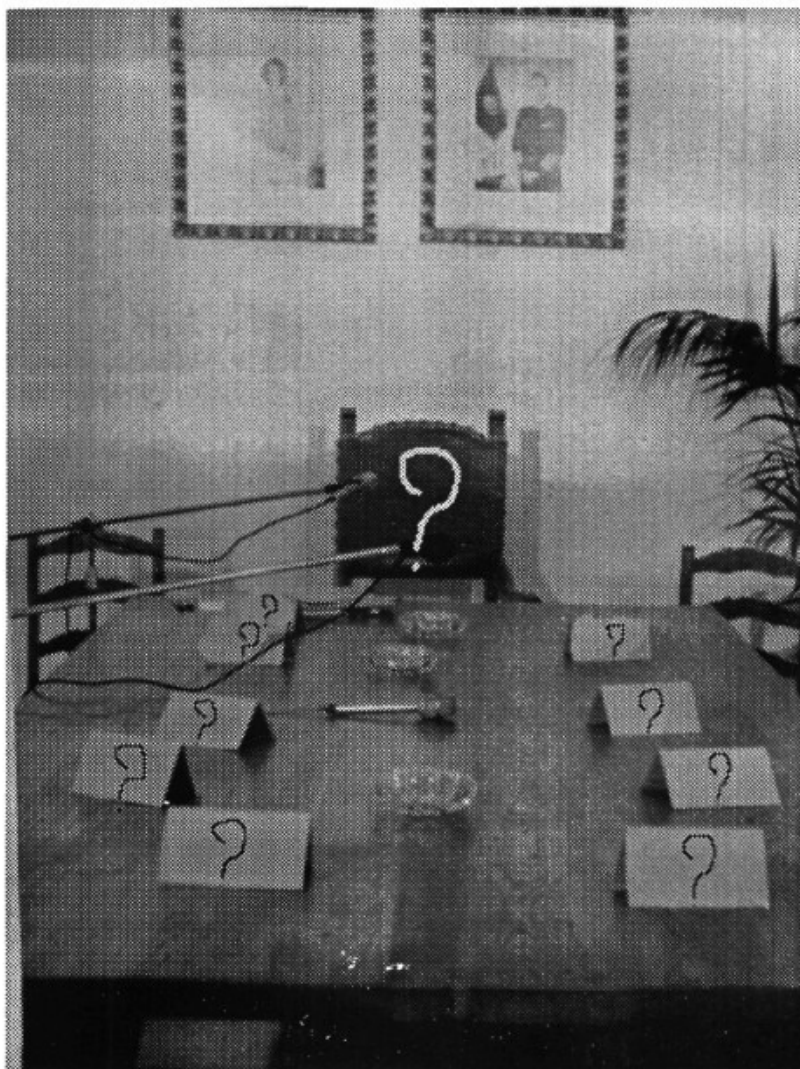
Editorial i sumari	2
Manifest del Correllengua	3
Diccionari Particular	7
Sa Xerradeta amb les candidatures que es presenten a les eleccions municipals	8
Bullit de Notícies	12
Demografia. Telèfons d'interès	14
El temps. Temps passat	15
La nostra Pàsqua	16
Ceràmica a Maria	18
Curadors espirituals a Maria	19
Tres homes de Maria	20
Carrerany Esportiu: Ciclisme	21
Cadena Humana per la llengua	24

FOTOGRAFIES:

Magí Ferriol Bauzà
Particulars dels entrevistats
Diàrio de Mallorca

PORTADA:

El molí de sang de Can Gaspar

EDITORIAL

El que us havíem de dir en aquesta editorial, ho farem en poques paraules. Aquí teniu les cadires de la Sala. Ara estan buides a l'espera que, amb els vostres vots, elegíeu qui les han d'ocupar durant els propers quatre anys.

Segur que farem un bon ús dels nostres vots.

EQUIP DE REDACCIÓ:

Magí Ferriol Bauzà
Pere Fons Pascual
Joan Gelabert Mas
Margalida Mas Vicens
Miquel Morey Mas
Onofre Sureda Ribas

HAN PARTICIPAT EN AQUEST NÚMERO:

Comissió Organitzadora del Correllengua, ERC, IDM, PSOE, UM, Lucho Rama i Club Ciclista de Maria de la Salut.

EDITA: Associació Cultural FENT CARRERANY
Fax: 971-525585
Sant Miquel, 11 07519- Maria de la Salut

IMPRIMEIX: Gràfiques SIBA
Santa Margalida

La redacció de Fent Carrerany no es fa responsable de les opinions dels qui hi escriuen

Nº DEPÒSIT LEGAL: PM-457/1986

MANIFEST DEL CORRELENGUA

Avui, el municipi de Maria de la Salut, rep la Flama de la Llengua i amb ella un missatge solidari de compromís amb la defensa i la promoció de la llengua pròpia de Mallorca, la llengua catalana.

Durant més de vuit segles, els mallorquins i les mallorquines ens hem mantengut fidels a la nostra llengua, però avui, ara i aquí, ens cal un nou i renovat esperit per continuar «essent qui som», si volem que la llengua catalana recuperi i ocupi el lloc que li pertoca, si volem que els nostres fills i filles juguin, estudiïn, s'enamorin i visquin en la llengua de Ramon Llull, Ausiàs March, Mossèn Alcover, Costa i Llobera, Salvador Espriu, Josep Maria Llompart, en la llengua que l'amo en Xesc ens canta les seves tonades, en la llengua que en Jaume Santandreu ens obsequia amb els seus poemes.

La llengua dels mallorquins, la nostra llengua, es troba en «estat d'emergència» i la seva substitució és un perill que augmenta cada dia. És per això que els JOVES DE MALLORCA PER LA LLENGUA ens sumam a totes les entitats i col·lectius que ja formen part del moviment «ACCIO PER CONSTRUIR UN PAIS» i, amb aquesta iniciativa ens adreçam a tota la societat mallorquina perquè entre tots reaccionem i passem a l'acció de manera decidida, conscient i constructiva per fer passes en la recuperació de l'ús públic del nostre idioma.

Ens adreçam a totes les institucions del nostre poble i sobretot al nostre Ajuntament perquè segueixi protegint la nostra llengua, alhora que exigim el compliment de la Llei de Normalització Lingüística, incomplida per pràcticament els mateixos que l'aproven, facilitant l'aprenentatge de la llengua, donant suport a totes les iniciatives que tenguin per objectiu la seva normalització...

Reclamam poder viure en una Mallorca normal, amb uns governants que donin exemple i que parlin sempre la llengua dels mallorquins, amb unes institucions que s'adreixin als ciutadans en la llengua pròpia de Mallorca, perquè si no és així, aquests no es comportarien com els nostres governants ni aquestes es comportarien com les nostres institucions.

Ens adreçam a tothom perquè faci pública manifestació de la seva preocupació pel futur de la llengua i es mobilitzi a favor d'iniciatives i activitats que intentin paliar la situació actual.

Demanam a tots els habitants residents a Mallorca, sigui quin sigui el seu lloc d'origen, que se sumin a aquesta tasca, que és de tots sense excepció.

Aquests dies la Flama de la Llengua travessarà Mallorca i, entre tots la durem fins a Lluc, el cor de la nostra illa.

Moment de la lectura del manifest llegit per n'Aina Maria Crespi i na Catalina Quetglas, mentre el batle aguantava la flama

Esperem que el seu esperit prengui en el cor de tots els mallorquins, els que la duguin i els que la vegin passar, perquè ningú es quedi *mans plegades*, i entre tots farem que el seu ús sigui normal.

Desitjam que cada mallorquí i cada mallorquina assumeixi el compromís que té cap al país i, com a prova de l'estimació que tots tenim cap a la nostra llengua, la usem i defensem sempre, exigint a les institucions un comportament exemplar i donant, nosaltres mateixos, exemple.

I no ens aturarem: entre tots, de mà en mà, amb la cadena humana més gran de la història de Mallorca com a símbol d'unió, de força i de confiança en nosaltres mateixos com a poble, farem arribar a la màxima institució autonòmica aquest missatge de compromís.

La pròxima cita serà dia 6 de maig, dissabte. Tots hem d'anar a Palma, a celebrar una Gran Diada Popular per la Llengua, la Cultura i la Identitat del nostre país!

Maria de la Salut a 22 d'abril de 1995

GRÀCIES, POBLE DE MARIA

Quan un grup de persones, encapçalades pels monitors i monitores de l'Esplai ES REBROT, ens posàrem al davant d'organitzar el pas per Maria del CORRELENGUA, poc ens imaginàvem la resposta que el nostre poble els donaria.

L'Ajuntament fou el primer d'acceptar el repte obrint les portes de la Casa de la Vila i donant tota classe de facilitats. La primera convocatòria convidà totes les associacions, grups i persones a títol individual a participar de la festa. I la resposta ja fou espectacular. Els aproximadament set quilòmetres que la FLAMA DE LA LENGUA, en el seu camí cap a Lluc, havia de recórrer dins del terme municipal de Maria, estaven assegurats. Els relleus serien continus. Però la demanda de participació augmentava i es pensà la manera de donar-li un caire encara més festiu, més participatiu, que tothom qui ho volgués pogués dir que la FLAMA també havia passat per les seves mans.

I vingué la convocatòria de concentració a la Plaça i la possibilitat de fer una cadena humana a la qual tothom qui volgués s'hi pogués sumar i fer que la FLAMA passés de mà en mà fins arribar a mans del batle, que l'aguantaria, mentre dues al lotes llegirien el manifest unitaria que es llegia a cada poble per on passava.

I així es va fer.

I la FLAMA entrà a Maria de la manera més espectacular. Amb una inscripció a la carretera que li donava la Benvinguda, a mans dels joves de l'Esplai i envoltats dels cavalls, s'inicià el primer relleu davant de la sorpresa i admiració dels seus acompanyants. I passà a mans dels motoristes de COP DE GAS, els quals la dugueren fins a la gravera del Puig, des d'on ja de mà en mà, enfilà cap a la Plaça. Molta gent, a banda i banda de la carretera, es reuní a veure-la entrar al nostre poble. I arribà fins a les Corbates, on en Pere, el rector la passà a mans de l'amo Antoni «Regalat», el qual, amb més de vuitanta anys al darrere, encara es permeté el luxe de fer una corregudeta fins a la Plaça on l'esperava la primera anella de la cadena que s'havia format al seu voltant. De mà en mà de petits i grans, d'homes i dones, fent tota la volta, arribà fins al cadafal on en Rafel, el batle, la rebé en nom de tot el poble de Maria. N'Aina Maria i na Catalina llegiren conjuntament el Manifest i el batle donà les gràcies a tothom per la seva participació abans de posar-la a les mans de l'amo en Xesc «de son Cloquis», el qual la baixà de la Plaça i la dugué als cavallistes. Aquests enfilaren cap a l'Escola de les Nines i la donaren un altre cop al primer rellevista, que tornà inicià la carrera cap a Santa Margalida. I de mà en mà, arribà fins al davant de l'Hort de Ca'n Pere Ribas, on el Club Ciclista la rebé fins a dipositar-la a mans

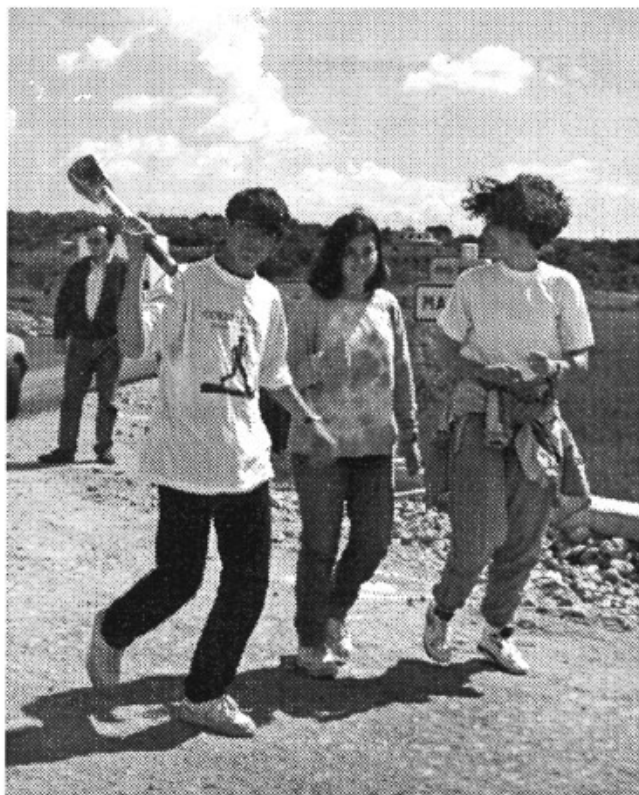
dels monitors de l'Esplai, els quals passaren el darrer relleu a mans dels nins de l'Esplai que la dugueren fins al final del terme, on una gran inscripció a la carretera li desitjava Bon Viatge.

I la seva arribada al Monestir de Lluc encara donaria una altra ocasió de poder constatar la rebuda que la FLAMA havia tingut al seu pas per Maria. La casualitat va fer coincidir l'arribada de la FLAMA al monestir, amb la presència d'un nombrós grup de mariers i marieres de la tercera edat que anaven d'excursió. Quan els organitzadors de la marxa esmentaren els pobles per on aquesta havia passat i citaren el cas excepcional de Maria, els mariers i marieres presents esclafiren a fer mamballetes donant fe de la gran rebuda que aquesta havia tingut.

El mèrit, de tots. El Club d'Esplai, el primer a recollir la proposta, l'Ajuntament per tot el suport que hi donà, les associacions (Cop de Gas, Fent Carrerany, Club Ciclista, Penya Barcelonista, Mariense, els Cavallistes) les quals, de manera conjunta o individualment, participaren en l'esdeveniment, l'Escola, la Parròquia, i, sobretot, el poble de Maria, que demostrà el seu amor i el seu compromís amb la llengua i la cultura d'aquest país.

Gràcies a tots.

La Comissió Organitzadora

Moment de l'entrada de la flama de la llengua al terme de Maria, passat el torrent de Es Rafal.

La flama fou transportada a peu, en moto, a cavall, en bicicleta, ...

Els al·lots del grup d'Esplai . Aquest és el darrer relleu abans d'entrar a Santa Margalida

L'acte de la plaça des Pou fou molt emotiu. En arribar-hi i abans de llegir-se el manifest, la flama passà de mà en mà per una cadena humana que envoltava la plaça.

Diccionari Particular

d'en Magi Ferris

ARGELAGA

Aquest arbust de nom científic *Calicotome Spinosa* ens pinta les voreres dels camins i carreteres, formant bardisses de color groc en aquest mes. Té unes espines d'entre quatre i cinc centímetres de llargària. Tenc un record llunyà de confusió amb la verdolaga, pel nom, ja que no per la constitució, tamany i forma. Em fa gràcia recordar-ho. I m'alegra molt veure-la, verda i groga, quan, cansat, circulo d'una banda a una altra de l'illa.

CORRELENGUA

Excel·lent iniciativa ha estat la d'aquest grapat llarg d'entitats que han organitzat aquesta correguda de la flama de la llengua per un bon grapat de pobles de Mallorca fins a la seva ubicació definitiva al Monestir de Lluc. Governants! Mirau-la com corre! Però no tota sola, sinó empesa pels mallorquins! La resposta dels veïns i autoritats de Maria a la crida dels organitzadors fou boníssima. Enhorabona a tots.

ESTUDIANT

Un estudiant és aquell que el seu ofici és estudiar, però en arribar aquest temps se n'adona que no ho ha fet, es desespera, cerca solucions màgiques per aprovar el curs, no les troba i es desespera més o no se'n preocupa gens. No hi ha fórmules màgiques: la bona planificació de la feina a fer i la constància des del principi de curs sol donar bons resultats.

INDEPENDENTS DE MARIA

Fa un mes cridava a la participació de tots els veïns en la política municipal. Ara ja ha arribat el moment: cinc llistes s'han presentat al nostre municipi, el que fa un total de seixanta persones que donen la cara per una idea. Però la nostra, la meua, és la dels Independents de Maria, una llista de gent compromesa amb el poble, la seva bona organització i en la participació activa en la vida pública i en la resolució dels problemes. I perquè també ens sentim nacionalistes i d'esquerres els nostres aliats al parlament seran els diputats del Partit Socialista de Mallorca-Esquerra Nacionalista. Esper que ens considereu la vostra opció.

LLIBRE

Un bon amic, deia un slogan de fa uns quants anys per a fomentar la lectura. Tot allà que és real o imaginat ho podem trobar dins un llibre. Aquesta amistat em

comença a crear problemes d'ordre i espai. El passat dia 23 d'abril fou el dia del llibre, internacionalment reconegut, degut a la coincidència de la mort aquest dia de l'any 1616 de dos escriptors universals de la llengua castellana i anglesa, Miguel de Cervantes i William Shakespeare.

NOM

Repasant les llistes electorals que es presenten arreu dels municipis de Mallorca m'ha cridat l'atenció que just tenen el nom propi en la nostra llengua els components de les llistes del PSM, ERC i llistes d'independents afins. Això en fa posar de peus a terra i veure que la qüestió pràctica de la llengua està més endarrerida que el sentiment, que és necessari que posem en marxa moltes correllengües per a què allò tan personal i que més ens identifica com és el nom, també l'escriguem i exigim que l'escriguin en català.

TERRORISME

Això no té aturall. No té cap sentit. Tot ciutadà mínimament responsable hauria de rebutjar enèrgicament tot tipus d'atemptats. A més, de l'acció del terrorista no se n'allibera ningú: com a mostra el darrer produït als Estats Units. O a Espanya. O a Algèria. O... On esproduirà el següent?

TRIST

És un acellet d'uns 10 centímetres d'envergadura que quasi cada dia puc veure i escoltar pel corral amb el seu vol fent pujades i baixades i a cada pujada emet un «dziit», «dziit», «dziit», rítmic que em fa girar per a observar-lo en el seu desplaçament. Més conegut per les nostres terres per Butxaqueta, el seu nom científic és *Cisticola juncidis*. El seu hàbitat són els camps de sembrats. El seu niu és una bosseta suspesa herbes altes, feta de fibres i terenyines

VIETNAM

Durant la meua joventut, el nom d'aquest país asiàtic era assidu als mitjans de comunicació, font de moltes notícies. La guerra entre el món capitalista i el comunista tenia allà un dels fronts emblemàtics. Ara fa vint anys, el 1975, Estats Units sortí definitivament de Saigon, la capital, deixant mort i dolor per tot arreu. De llavors ençà, multitud de pel·lícules nordamericanes ens han mostrat precisament l'infern que fou aquella invasió en nom de la llibertat i l'infern que visqueren els que en sortiren vius amb tots els seus problemes físics i psíquics sense superar.

SA XERRADETA AMB...

Davant la celebració de les properes eleccions municipals, el proper dia 28 de Maig, l'equip de redacció de Fent Carrerany trobà convenient fer la xerradeta amb les distintes candidatures que es presentassin al nostre poble. En aquell moment no sabíem encara quantes se'n presentarien. Férem un petit qüestionari amb les mateixes preguntes a tots els grups per a facilitar-vos la vostra elecció si us convencen i els demanàrem una foto del grup o del cap de llista. Aquí teniu les respostes que ens daren els diferents grups, aquests ordenats alfabèticament:

ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA (ERC)

1.- Quins són els components de la vostra candidatura?

Nou dones que creuen en la independència del país i que creuen que es poden fer les coses amb més sentiment.

2.- Explicau els tres motius bàsics pels quals vos presentau?

a.-Perquè no creim en els privilegis dels P.P. (Partits Polítics).

b.-Un poble no és socialista, és més que una suma de vots.

c.-Maria no s'acaba a la ratlla, forma part d'un país.

3.- Quins aspectes positius i negatius destacaríeu d'aquest darrer govern municipal?

És un tòpic que cada poble té el govern que es mereix, l'autèntica enquesta és dia 28M, possiblement uns altres haurien fet coses semblants de maneres diferents si en lloc de pensar en el país pensen en el partit. La política municipal, per desgràcia, està farcida de sectarisme: o hi jugam tots o espanyam el joc de cartes.

4.- Quines propostes concretes contemplen els vostres programes respecte de:

Les propostes concretes les anirem publicant al diari «Anem Endavant Maria»

LES CANDIDATURES QUE ES PRESENTEN A LES PROPERES ELECCIONS MUNICIPALS

a) Urbanisme: Protecció de l'entorn.

b) Cultura: Nacional i popular.

c) Educació: Per a tots, sense mirament d'edat, raça ni sexe.

d) Economia: Conveni de l'activitat pública i l'activitat privada.

e) Esports: És bo si no és competitiu.

f) Gestió de recursos i personal: Negociació des de la independència.

g) Altres: Tendreu ocasió de llegir-ho al diari «Anem Endavant Maria». Si qualcú vol, el programa marc està a la seva disposició.

5.- Intentau, amb un missatge breu, convèncer un elector no decidit a què voti la vostra candidatura.

Amb tota simpatia a tots els electors, i com diu Jaume Santandreu, «maricon qui no mos voti».

INDEPENDENTS DE MARIA (IDM)

1.- Quins són els components de la vostra candidatura?

1.- Jaume Mestre Llompart

2.- Guillem Jordà Bauzá

3.- Bernat Ribas Molinas

4.- Josep Sabater Vanrell

5.- Emili Riu González

6.- Magí Ferriol Bauzá

7.- Bartomeu Monjo Sureda

8.- Onofre Sureda Ribas

9.- Antoni Fiol Morey

10.- Antoni Mestre Mayol

11.- Antoni Crespí Rotger

12.- Joan Gelabert Mas

2.- Explicau els tres motius bàsics pels quals vos presentau.

- No estam d'acord amb la situació política del poble de Maria, ni ens sentim representats per cap dels partits que

formen l'arc municipal.

- Volem tenir veu dins la Casa de la Vila, per nosaltres i per una part del poble de Maria que, creim, pensa com nosaltres.

- Creim que aportam una visió diferent per enfrontar les qüestions municipals i podem aportar il·lusió, un nou aire, renovador, fresc i positiu dins l'Ajuntament.

3.- Quins aspectes positius i negatius destacaríeu d'aquest darrer govern municipal?

No es pot negar que la majoria absoluta del PSOE s'ha mogut, emperò aquest moviment no sempre ha estat encertat. No estem d'acord amb la manera en que algunes s'han duit a terme o trobam a mancar algunes altres que per nosaltres són importants. En l'aspecte positiu destacam les jornades d'estiu, l'obertura de carrers, la creació d'espais verds i la sembra d'arbres. Els aspectes negatius passen pel desgavell urbanístic que s'ha fet dins el terme de Maria, la poca informació que ha tengut el ciutadà de Maria del que passava a la Casa de la Vila, el tema dels 22 milions de pessetes indegudament liquidats de l'IVA de l'any 1.993, la política de contractacions laborals, el tema del secretari, la poca cura que ha tengut la majoria per controlar les construccions tant a dins el casc urbà com fora d'ell i el elements arquitectònics que s'han perdut, la política sectari i de control a la que ha sotmès a les associacions, les errades que ha tengut en la defensa de la nostra llengua i la forma arbitrària i alegre en que han empleat els diners de tots el mariandos i mariandes.

4.- Quines propostes concretes contemplen el vostres programes respecte de:

a) Urbanisme: En aquest aspecte la nostra intenció és la de controlar-lo i de guardar una harmonia entre el paisatge mallorquí i les construccions que es puguin fer a Maria en el futur. Salvar els elements arquitectònics del nostre poble que tinguin algun tipus d'importància, desgraciadament cada dia que passa són menys, i inventariar-los. En benefici de tot el poble de Maria s'han de seguir un mínims a l'hora de construir.

b) Cultura: Maria ha d'entrar ja definitivament dins la roda del món de la nostra cultura. Creim Maria ha de donar acollida a importants fets culturals que des de institucions públiques o privades es duïen a terme. La gent de Maria sap gaudir amb la cultura i respon molt bé davant un fet cultural de qualitat. A més de seguir amb les coses positives que s'han fet en el passat, tenim l'intenció de recolzar als col·lectius locals que en matèria cultural vulguin fer front a noves activitats i projectes. Una eina bàsica del nostre programa és la defensa i foment de la nostra llengua i la nostra cultura.

c) Educació: Hem de considerar l'escola i la política com dues coses diferents. L'ajuntament ha de ser un complement per a totes les entitats educatives que hi ha al municipi, mai un substitut. El mantenir unes escoles ben

cuidades i dignes ha de ser una de les nostres prioritats, ja que allà és on els nostres infants tenen el primer contacte amb l'educació reglada i és important que tinguin uns edificis nets i cuidats com ca seva.

d) Economia: Els suports de l'economia de Maria està en el món de la construcció i l'agricultura. Altres sectors com el del turisme no es desenvolupen en el nostre poble, si bé afecten a conciutadans nostres. Avui en dia i tal com està muntat el sistema, el creixement econòmic dels pobles com Maria de la Salut passa per les ajudes que puguin arribar des d'alt. Entenem per això les institucions públiques a tots el nivells. Res millor que encaminar els nostres esforços al fet de fer més agradable i nostre el poble de Maria. El distints programes de rehabilitació i millora de vivendes, façanes, llocs públics, etc... a més de aconseguir tots això, fan possible que la gent de Maria tregui profit del moviment d'aquest doblers. Des de la mateixa Casa de la Vila volem ajudar a tots el que vulguin aprofitar-se d'aquestes ajudes i que el mateix Ajuntament en la millora dels carrers i llocs públics també se'n aprofiti. Les empreses locals han d'esser les primeres a l'hora de fer feina en projectes pel poble de Maria i subministrar material, en igualtat de condicions. L'agricultura ha de rebre un tractament igual i des de la Casa de la Vila s'ha d'ajudar al pagès, informar-lo i facilitar-li totes les gestions per poder aconseguir millorar la seva forma de fer feina i treure rendiment al seu treball.

e) Esports: Consideram primordial facilitar a la gent de totes les edats l'accés a l'esport i per això res millor que tenir en bones condicions les instal·lacions esportives i fer agradable el seu us. S'ha de millorar l'estat de les instal·lacions i cuidar-les per esser gaudides pels esportistes. Apart d'això s'han de recolzar les distintes iniciatives esportives que es puguin dur a terme i a les associacions o clubs que les organitzin. També volem promoure xerrades i debats públics damunt temes esportius, a més de cursets d'aprenentatge o perfeccionament.

f) Gestió de recursos i personal: Hem de partir de la base de que els polítics són els dipositaris de la voluntat popular per administrar o gestionar els doblers de la caixa municipal. És per això que s'ha de donar comptes als mariandos i mariandes de la seva bona administració el més clar possible, i serà el que farem. No podem gastar alegrement els doblers del poble ni d'una manera poc realista. També tenir clar que els treballadors i funcionaris municipals estan al servei del poble i no dels polítics. Els funcionaris han de fer feina en un bon clima laboral i tenir la confiança de l'equip municipal i de la resta de regidors. La contractació del personal ha d'esser transparent i justificada, no ha de servir per pagar favors polítics.

g) Altres: La gent jove és la gran oblidada en les campanyes electorals. Nosaltres en el programa electoral incloem la creació de totes les places de servei social que

facin falta pels objectors de consciència que hi pugui haver a Maria. Els treballs que realitzarien serien per millorar la qualitat de vida del veïnats i podran compaginar la seva feina o estudis. També tenim en compta la defensa jurídica dels insubmisos i des de l'Ajuntament les hi darem.

La participació de la gent del poble en la vida política i en el funcionament de la Casa de la Vila és un dels puntals de la nostra candidatura. És per això que en el nostre programa contenguem la celebració de referèndums populars vinculants sobre els temes que puguin ésser molt importants per Maria i la facilitar al màxim la participació en els capítols de prec i preguntes al plenari mensual. Aquestes intervencions seran recollides en l'acta del plenari i ens comprometem a dur-les a la propera sessió o convocar-ne una d'extraordinària per ésser debatudes entre tots els grups.

5.- Intentau, amb un missatge breu, convèncer a un elector no decidit a què voti la vostra candidatura.

Els Independents de Maria són un grup de persones d'aquí que sempre ha cercat el millor pel poble de Maria. Confiam amb el teu vot lliure i ésser dipositaris de la teva confiança per millorar Maria. Ens comprometem a que la teva veu i les teves inquietuds siguin escoltades a la Sala.

PARTIT POPULAR (PP)

El partit popular ens ha comunicat que encara no té llest el seu programa i per això no ha pogut contestar a les nostres preguntes. Per això l'únic que publicam són els components de la seva candidatura:

- 1.- Antonio Torrens Castelló
- 2.- Antoni Mulet Campins
- 3.- Catalina Castelló Castelló
- 4.- Pedro Font Mas
- 5.- Pedro Mas Ferriol
- 6.- Jaime Bergas Font
- 7.- Antonio Font Matas
- 8.- Jaime Bergas Vanrell
- 9.- Bartolomé Bergas Mas
- 10.- Simón Darder Bergas
- 11.- Jaime Darder Calafat
- 12.- Juan Sabater Bergas

PARTIT SOCIALISTA OBRER ESPANYOL (PSOE)

1.- Quins són els components de la vostra candidatura?

- 1.- Rafael Oliver Mas «Cating».
- 2.- Miquel Guetglas Alcover «Senyoret»
- 3.- Antònia Torelló Martí «Porreta»
- 4.- Francisca Bergas Frau «Farrereta»
- 5.- Joan Carbonell Matas «De sa Carniceria»
- 6.- Miquel Mestre Morey «Sirarol»
- 7.- Antoni Font Catelló «Moliner»

- 8.- Jaume Sureda Ferriol «Ca'n Sureda»
- 9.- Margalida Obrador Pastor «Ca'n Fiquet»
- 10.- Antoni Alomar Mas «Regalat»
- 11.- Bernat Quetglas Jordà «Xirimia»
- 12.- Pere Carbonell Negre

2.- Explicau els tres motius bàsics pels quals vos presentau?

- a) Per continuar una feina.
- b) Per l'estima cap a un poble
- c) Per resoldre els problemes de la gent.

2.- Quins aspectes positius i negatius destacarieu d'aquest darrer govern municipal?

Com aspecte positiu destacariem la identificació del poble amb l'Ajuntament.

Com aspecte negatiu, l'urbanisme. El retràs amb les obres del clavagueram.

4.- Quines propostes concretes contemplem els vostres programes respecte de:

- URBANISME: 1.- Aplicar les normes subsidiàries
- 2.- Senyalització informativa dels centres d'interès del municipi. (Escoles, locals culturals, arquitectònics i rurals)
  - 3.- Empedrar la plaça de Dalt i col.locar un arrambador.
  - 4.- Acabar d'esfaltar i adesar tots els camins rurals.
  - 5.- Ampliació del cementeri municipal
  - 6.- Facilitar el tancament dels solars i la construcció d'aceres.

CULTURA, EDUCACIO I ESPORTS

- 1.- Consolidar les associacions ja existents al municipi
- 2.- Editar i donar a conèixer material didàctic del nostre poble «medi ambient, urbanístic, històric, geogràfic, etc»
- 3.- Impulsar la creació de noves escoles municipals culturals i continuar donant suport a les ja existents.
- 4.- Donar suport i ajuda al treball d'investigació d'espèctes d'interès històric del nostre poble.
- 5.- Recuperar els premis «Banderola» i «Font i Roig»
- 6.- Potenciar la fira del mercat de segona mà.
- 7.- Conscienciar la població de la importància dels esports per adults.
- 8.- Gimnàstica de mamteniment, natació i altres.
- 9.- Potenciar i crear noves escoles municipals esportives.
- 10.- Donar suport a les entitats esportives ja existents i de

nova creació.

11.- Organitzar torneig d'estiu, des del poliesportiu, de diferents esports.

12.- Promocionar esports novetosos dins les jornades culturals esportives.

13.- Organitzar cursos esportius o tallers a petició de la gent interessada del poble.

GESTIÓ DE RECURSOS I PERSONAL

1.- Potenciar el sevei d'atenció al veïnat

2.- Obrir la Casa de la Vila dos dies per setmana a la tarda.

3.- Augmentar el compromís del personal de l'Ajuntament amb tot el poble.

MEDI AMBIENT

1.- Creació d'un punt verd.

2.- Crear una ruta verda

3.- Conscienciar de la necessitat de conservar el medi ambient.

SANITAT I BENESTAR SOCIAL

1.- Potenciar el consell de salut de zona bàsica.

2.- Conscienciar a la població de la importància de la prevenció, alimentació, sport per adults, salut, sport per tots.

3.- Donar suport als projectes de serveis socials que es duen a terme al nostre municipi: servei d'informació, prevenció de drogues, etc.

4.- Consolidar una partida presupostària per tal d'atendre necessitats individuals, familiars, etc.

5.- Consolidar una partida presupostària per les associacions o grups que presten un servei, tant de caràcter social com educatiu.

6.- Acabar la construcció del casal social de la tercera edat.

7.- Estudiar la possible unificació de la concessió del servei de bar, cuina i menjador de la tercera edat.

AGRICULTURA

1.- Dinamitzar accions dins el pla 5 B

2.- Potenciar el mercat del divendres.

3.- Impulsar l'associació d'agricultors de Maria.

5.- Intentau, amb un missatge breu, convèncer un elector no decidit a que voti la vostra candidatura.

* Si voleu senzillesa i humilitat, votau el nostre partit.

UNIÓ MALLORQUINA (UM)

1.- Quins són els components de la vostra candidatura?

1.- Bartolomé Bergas Vanrell

2.- Guillermo Mayol Torrens

3.- Gabriel Mas Gomis

4.- Guillermo Mascaró Ferriol

5.- Gabriel Bergas Ferriol

6.- Pedro Antonio Torelló Vanrell

7.- Maria Bergas Morey

8.- Francisco Mas Mas

9.- Miquel Robles Mas

Suplents:

10.- Miguel Gelabert Carbonell

11.- Guillermo Bergas Carbonell

12.- Pedro Castelló Carbonell

2.- Explicau els tres motius bàsics pels quals vos presentau?

a) Intentar millorar el funcionament de l'Ajuntament.

b) Per defensar la nostra terra, que és Mallorca.

c) Millorar el poble de Maria.

3.- Quins aspectes positius i negatius destacaríeu d'aquest darrer govern municipal?

Creiem que, en aquest apartat, el que ha de jutjar és el poble.

4.- Quines propostes concretes contemplen els vostres programes respecte de:

a) Urbanisme:

- Revisió, adaptada a la realitat, del casc urbà.

- Obertura de tots els vials necessaris.

b) Cultura:

- Millorament de façanes.

- Posar al dia la part històrica del poble.

- Potenciar la cultura pròpia del poble.

c) Educació:

- Ajudar en les necessitats del poble i actuar amb el que es consideri necessari sobre la marxa.

- Intentar parlar amb més intensitat amb l'APA.

d) Economia:

- Intentar dur a bon port l'economia de l'Ajuntament i que no hi hagi dèficit.

- No dur una política de despeses sense contemplar les seves conseqüències.

e) Esports:

- Promocionar els esports necessaris i demanats pel poble.

- Adequar el poliesportiu als efectes senyalats.

f) Gestió de recursos i personal:

- Dur una organització racional dels treballadors de la Casa de la Vila.

BULLIT DE NOTÍCIES

TERMINI DE MATRÍCULA ALS CENTRES PÚBLICS

El dia 10 de maig acaba el termini per matricular-se al curs 95-96 d'ensenyament de primària i secundària a centres públics. Si voleu rebre més informació acostau-vos al centre on voleu formalitzar la matrícula.

VOLS QUE ET DIGA CARAGOL...

El passat dia 24 d'abril, dissabte de Sant Marc, l'Ajuntament de Sineu va organitzar un homenatge a Biel Caragol, el gran cantador de Sineu que ens va deixar fa un parell d'anys. Va esser una nit de revetla popular, una bona torrada i una bota de vi negre de la terra i sonades de xeremies i ximbombes. Molta de gent es va arregar en aquest acte, tant de Sineu com dels pobles dels voltants. Entre els amics d'en Caragol que s'animaren a cantar una estona hi havia l'amo en Xesc de Son Cloquis, que va cantar un parell de mateixes i dues ximbombades juntament amb en Biel Majoral. L'amo en Xesc va deixar la gent astorada amb la potència de la seva veu tot i ja haver fet els 80 anys. Una gran nit de festa del poble per retre homenatge a un home del poble.

LES FOTOGRAFIES DE PERE MASCARÓ A SINEU

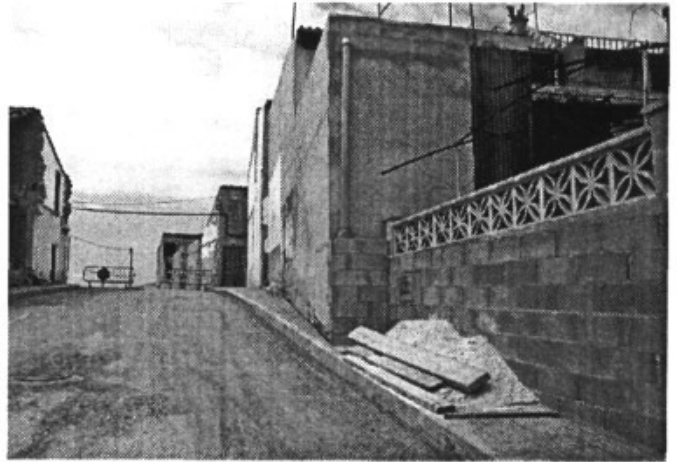
Dia 25 d'abril a l'Ajuntament de Sineu es va inaugurar l'exposició de fotografies de l'amo en Pere des Retrats propietat de Fent Carrerany. Una trentena de fotografies que s'han anat recuperant gràcies a la col.laboració de la gent de Maria que ha deixat els originals de les fotografies i Fent Carrerany n'ha fet reproduccions. D'aquesta manera s'està elaborant un fons important que està a disposició de totes les institucions i persones interessades a exhibir-lo. Aquesta exposició ja s'ha vist a Maria, sa Pobla i ara a Sineu. El dia de la fira encara la podreu visitar a la primera planta de l'Ajuntament de Sineu.

IV CERTAMEN DE FOTOGRAFIA DEL COL.LEGI SANT FELIP NERI

S'ha tornat a convocar el certamen de fotografia del col.legi de Sant Felip Neri. El tema és Racons de les Illes Balears i el termini de presentació d'obres acaba el dia 8 de maig. Per a més informació al mateix col.legi, carrer Vilanova, 3 de Ciutat, telèfon 71 47 39.

CARRERS NOUS, VICIS VELLS

Molts de carrers nous han contribuït al millorament de la xarxa viària del nostre poble. De cada dia se'ns facilita la circulació amb vehicle de motor, i això és d'agrair.

Però els qui van caminant ja no ho tenen tant fàcil, perquè al carrer que va del carrer Major al carrer Constitució hi ha una obra damunt la voreria i queda un pas d'onze centímetres, s'ha d'estar molt primet per poder-hi passar. Hi ha gent pel poble que diu que ja que és un bany, per què no obrir-hi un portal i fer-lo públic.

Al carrer Constitució quan plou s'hi forma un embassament d'aigua que impedeix el pas a peu, a més del consegüent perjudici dels veïnats. Pareix esser que l'Ajuntament ja fa temps va prometre uns reixats, però encara no han arribat i ara el problema s'ha agreujat amb l'aigua que procedeix del carrer que han obert.

ELEGITS ELS MEMBRES DE LES MESES ELECTORALS

Les persones que formaran les meses electorals el dia 28 de maig ja s'han elegit, són les següents:

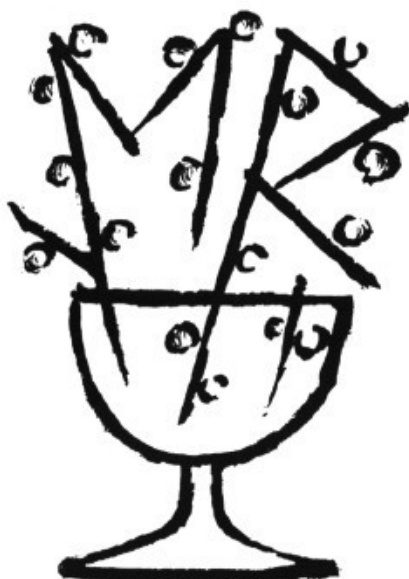
Districte 1 - Secció 1 Escola de baix
 President: Apolònia Quetglas Jordà
 1er vocal: Catalina Carbonell Quetglas
 2on vocal: Beneta Bunyola Oliver

Districte 2 - Secció 1 Escola de dalt
 President: Gaspar Mas Mas
 1er vocal: Francisca Montamarta Bergas
 2on vocal: Jaume Ferriol Fiol

PREMI MERCÈ RODOREDA

De la fundació Mercè Rodoreda, constituïda per l'Institut d'Estudis Catalans, hem rebut les bases del premi Mercè Rodoreda ofert al millor treball d'investigació sobre l'obra d'aquesta autora o sobre la novel·la i el conte des de la caiguda de la dictadura de Primo de Rivera fins al franquisme (1930-1975). El premi té un import d'un milió de pessetes i les obres aspirants a ell hauran de ser

BULLIT DE NOTÍCIES

FUNDACIÓ
MERCÈ
RODOREDA

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

trameses, en triple exemplar, per correu certificat, a la secretaria de la Fundació Mercè Rodoreda (carrer del Carme, núm. 47, 08001 BARCELONA), abans del 31 de desembre de 1995. També es concediran quatre ajuts de 500.000 pts. a llicenciats o diplomats universitaris per als següents treballs:

- 1.- Estudi de la novel·la catalana dels anys 1939 al 1983.
- 2.- Recepció crítica de l'obra de Mercè Rodoreda o d'alguna novel·la de MR a un país o grup de països.
- 3.- Dos ajuts per a la realització d'estudis relacionats amb la vida i l'obra de Mercè Rodoreda

Termini de presentació de sol·licituds: al mateix domicili fins el 9 de desembre de 1995.

II CERTAMEN DE TEATRE INFANTIL EN CATALÀ

Des del dia 29 d'abril i fins dia 27 de Maig tindrà lloc a la Casa de Cultura de Sineu el II Certamen de Teatre Infantil en Català. Es representaran 10 obres per 7 diferents grups escolars de Sienu, Sant Joan, Montuïri, Port d'Alcúdia, Selva, Sóller i Pollença. Les representacions, que començaran a les 8 del vespre, seran els dies 29 d'abril, 12, 13, 19, i 20 de Maig, quedant el dia 27 de Maig per a relaitzar el fi de festa i l'entrega dels premis. L'organització corre a càrrec de l'Ajuntament de Sineu.

EXCURSIÓ DELS GRUPS DE CATEQUESI

El darrer diumenge d'abril s'ha fet la tradicional excursió de catequesi. Entre catequistes i catequitzats érem

uns 120. Enguany hem visitat una preciosa ermita o església antiga, gòtica, del terme de Campanet. Hem pogut contemplar aquesta meravella del segle XII, amb el Sant Crist, els retaules del Roser i Sant Miquel.

Després de berenar i jugar una estoneta per relaxar-nos, els catequistes, amb els seus amiguets de tot l'any, han partit per caminoids distints per compartir la darrera catequesi. Després, tots junts, hem celebrat, amb una emotiva missa, l'amistat, el trobar-nos junts, l'amor petit, gran, tendre, fresc, universal.

Després de dinar a Aucanada, volíem visitar el parc de l'Albufera i la gran sorpresa ha estat que no ens han deixat passar. Érem massa i érem mallorquins. Els extrengers passaven, nosaltres, els mallorquins, ja no podem visitar la nostra terra, tot s'ha convertit amb atraccions pels que vénen de fora. I com madò Moreia... hem hagut de tornar endarrera i ens hem aconhortat mirant el parc des de fora. Llavors hem sabut que per visitar aquest parc públic han de demanar hora com si fos una visita de metge.

Finalment, contents i alegres, hem tornat a la plaça des Pou on les mares ja esperaven els seus fillons.

CONFIRMACIÓ

28 joves de Maria es preparen per confirmar-se. La cerimònia es realitzarà, si Déu vol, dins el mes de juliol.

ASFALTAT DE CARRERS

Es veu moviment d'esfalt de carrers. Segur que ara quedaran enclatinats la majoria d'ells, inclosos els nous que s'han obert fa poc.

ARBRES

Han sembrat moltes oliveres i altres arbres. Dins un parell d'anys hi haurà ilives per tothom. Però seria bo que cada persona a qui ha tocat un arbre, el cuidàs, el respectàs i no s'olvidà de regar-lo ara que ve s'estiu, en el cas que l'Ajuntament es descuidi.

AIGUA

La tercera fase ja gaudeix d'aigua bona. Ara falta que es posin enfuncionament les aigües brutes com ja ho fan les altres fases.

AMPLIACIÓ

La carretera de Maria a Santa Margalida ha estat ampliada en el punt d'unió amb la de Santa Margalida i Petra. Era ben necessari per donar-li visibilitat i evitar així possibles accidents.

DEMOGRAFIA

JA L'HAN FETA:

En Miquel Mestre Llompart i na Magdalena Planas Mas es casaren a l'església parroquial de Maria, el passat dia 30 d'Abril. El seu domicili és al carrer Llevant, 4 de Maria.

Que el vostre amor no acabi mai.

(Ve de la pàgina II)

- Planificar, amb antelació, les tasques del personal municipal.
- Incentivar el personal i dignificar les seves tasques.

g) Altres:

- Consignar al pressupost municipal unes ajudes per a la reparació de les siques i torrents.
- Procedir a la reparació i asfaltat dels camins municipals de caràcter agrícola.

5.- Intentau, amb un missatge breu, convèncer un elector no decidit a què voti la vostra candidatura.

Volem posar en coneixement del poble que, en exercicis anteriors, el grup municipal d'UNIÓ MALLORQUINA realitzà les gestions per aconseguir les següents subvencions:

- La piscina municipal
- La biblioteca municipal
- Utilatge del menjador de la 3a Edat
- Reparació dels camins de Sa Rota des Pinar, Raig de s'Aigo i camí de Son Vellosa.

Finalment, volem demanar la confiança de l'electorat de Maria de la Salut perquè votin a UNIÓ MALLORQUINA, esperant que aquesta candidatura meresqui la seva confiança.

TELÈFONS D'INTERÈS:

AJUNTAMENT	525002
FAX	525194
UNITAT SANITÀRIA (cita prèvia)	525594
APOTECARIA	525020
ESCOLA DE DALT (telèfon i fax)	525083
ESCOLA DE BAIX	525252
CA SES MONGES	525144
LOCAL TERCERA EDAT	525564
PARRÒQUIA	525033
GESA INCA: AVARIES	880077
BOMBERS	085
AMBULATORI D'INCA	502850
URGÈNCIES A TOTA L'ILLA	061
SON DURETA (Centraleta)	175000
AMBULÀNCIES S.S. (Inca)	502850
AMBULÀNCIES	200362
RECAPTACIÓ DE TRIBUTS	
DE LA CAIB (Inca)	505901
ADMINISTRACIÓ D'HISENDA	
(Inca)	505150

HORARIS:

AJUNTAMENT:

de 8'30 a 15 hores.

APOTECARIA:

Matí: 9 a 13 hores.

Horabaixa: 16'30 a 20'30 hores.

UNITAT SANITÀRIA:

de 9 a 15 hores.

BIBLIOTECA:

Dimarts, dijous i divendres: de 18 a 20 hores.

Dimecres: de 17 a 20 hores.

Dissabtes: de 10 a 13 hores.

LÍNIA MARIA-PALMA:

Sortides Maria: 7'30 i 15 hores.

Sortides Palma: 13 i 19 hores.

LÍNIA INCA-MANACOR:

Cap a Manacor: 12'30 i 19'55 hores.

Cap a Inca: 9'40 i 18'50 hores

PUNT D'ATENCIÓ CONTINUADA DE SINEU:
Carrer Ponent, número 3.

- Per demanar hora al servei de Pediatria heu de cridar de 8 a 14 hores al 855043

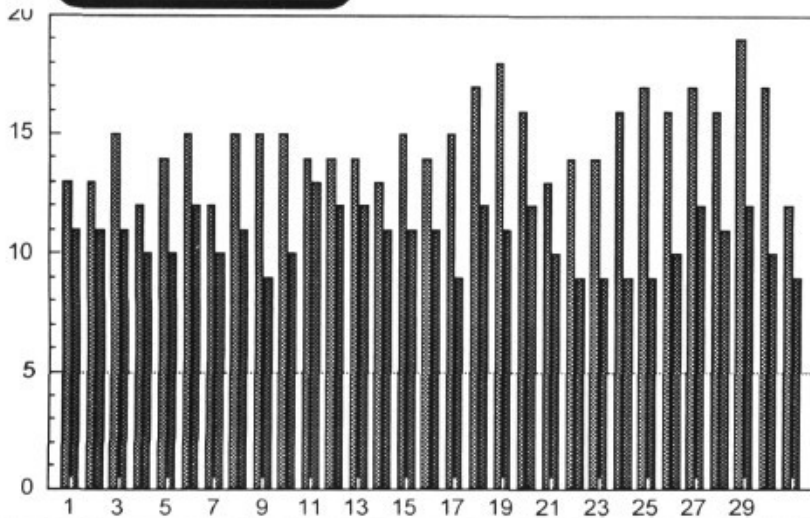
- Per urgències, a partir de les 15 hores heu de cridar al 520292

- Preparació pel part, postpart, control de gestació i informació sobre anticonceptius heu de cridar al 236624

El temps

MES DE MARÇ

PLUVIOMETRIA	Temperatura Màxima
Dia 5 1 l.	19 ° C (Dia 29)
Dia 7 4 l.	Temperatura Mínima
Dia 12 9'5 l.	9 ° C (Dies 9, 22 i 25)
Dia 14 1'5 l	Temperatura Mitjana
	12'8 ° C
TOTAL: 16 LITRES	Mitjana Màximes
	15 ° C
	Mitjana Mínimes
	10'6 ° C

VIII EDICIÓ DELS CURSOS ANGLÈS A ANGLATERRA

Més de 300 joves, d'entre 12 i 21 anys, viatgen anualment a Anglaterra des de fa 8 anys amb el suport de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear disn el programa Anglès a Anglaterra.

En aquest programa els joves participants viuen amb famílies angleses, ben seleccionades amb la garantia que cada família només acull un estudiant espanyol, també hi ha la possibilitat d'estada a residència. Els joves viatgen des de Palma acompanyats per un equip de monitors especialitzats que són corresponsables, juntament amb l'organització, del seu benestar i de la seva seguretat. Els monitors són joves d'ambdós sexes que tenen un alt domini de l'anglès i que, majoritàriament, tenen experiència en temes docents.

El programa d'estudis és intens i consisteix en setze hores setmanals amb grups reduïts de 12 a 15 alumnes per aula. Els cursos seran a càrrec de professors nadius qualificats i experimentats. Les classes es realitzen a escoles universitàries o col·legis privats per oferir la millor atenció educativa als alumnes.

Tots els horabaixes, després de dinar, es dediquen a activitats culturals programades per l'organització dels cursos, sota la direcció dels monitors i tutors. Dins aquest programa d'activitats, s'inclouen dues excursions setmanals, dos horabaixes d'activitats esportives en un centre expressament contractat per l'organització i la visita a les ciutats de Londres i Oxford.

L'estada a Anglaterra té una durada de 3 a 6 setmanes i els centres educatius de destinació són al sud del país, a les ciutats de Winchester, Portsmouth i Bournemouth.

Enguany, el primer torn d'estudiants que viatgin a Anglaterra ho faran del 3 al 24 de Juliol i el segon, del 24 de juliol al 14 d'agost.

ANGLÈS A ANGLATERRA

ESTIU 1995

EN FAMÍLIES O A RESIDÈNCIA 3 Ò 6 SETMANES

PER A JOVES DE 10 A 21 ANYS
 PRIMER TORN: Del 3 al 24 de Juliol
 SEGON TORN: Del 24 de Juliol al 14 d'agost

INFORMACIÓ:
 DIRECCIÓ GENERAL D'EDUCACIÓ
 C/ SANT FELIU, 8-A - PALMA
 TEL. 17 65 00

COPIA PREVENIENTE PER

 GOVERN BALEAR
 Conselleria de Cultura, Educació i Esports
 11 de maig

LA NOSTRA PÀSQUA

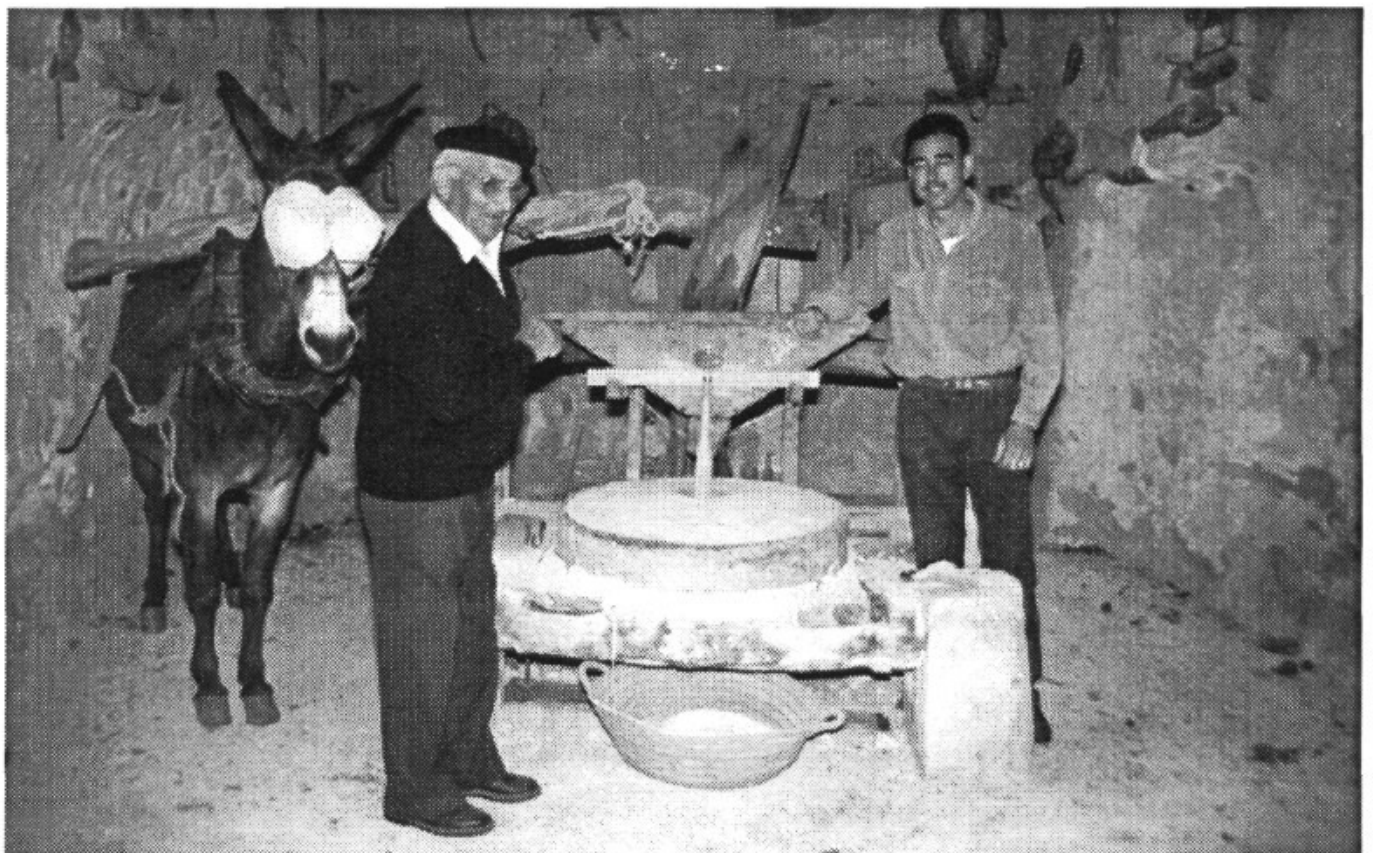
Naturalment, quan dic la nostra pàsqua no vull reduir la paraula universal, més aviat la vull posar dins la mateixa vida humana d'avui, dins els gemecs i alegries del moment, dins tots els moviments humanistes-espirituals que ballaruguen entre la matèria i el misteri.

A Maria, els aplecs o concentracions humana-religioses són sempre importants, participatives, fresques, espontànies, ja que els protagonistes són els mateixos espectadors. El fet és que si començava a recordar i agrair a tots els que han participat, ompliria més de mitja revista. L'entusiaste i acalorat aplaudiment a l'amo en Xesc de Son Cloquis, quan les cordes de la seva estimada guitarra i la veu d'àngel celestial proclamaven la Pàsqua Florida, era un moviment de mans més que significatiu i participatiu. Quan els joves de Maria, de 18 a 20 anys, pujaven a l'altar, sense por, per proclamar la Paraula i ajudar a les ments humanes a aixecar-se lliures i pregar, era símbol de vertadera i autèntica participació. Quan un grapat de joves de Maria, amb orgull, gaubança i coratge, duïen les imatges, com a símbol de reneixença, era un vertader crit de festa i manifestació popular. Quan un bon grup de gent de Maria, havent

perdut la por al que puguin dir o al que diran, abracen el Sant Crist de les Ànimes i, amb silenci i cara destapada, proclamen i mediten els catorze moments de la passió de la humanitat d'ahir i d'avui, no deixa de ser un signe d'aixecar-se, caminar i ressuscitar d'entre els morts. Quan, a la plaça de Dalt, el grup d'esplai prepara la llenya pel foc nou i, dins la fosca de la nit, ens envoltam en torn a la nova flama, com a símbol de llibertat, no pot ser més que un crit d'esperança. Quan les dones de Maria, amb la incansable Sor Andrea, sembren dins sotarranis els potets de blat, ordi, civada, siurons, etc., que neixeran blanc com la neu, per adornar la Casa Santa i crear així un espai d'adoració, on es senti la serenor i la pau del devallament, és un vertader moviment participatiu. Quan més de cent nins, acompanyats pels seus alegres catequistes, porten pancartes pels carrers de Maria, proclamant les benaurances, on una massa de fidels caminen amb rams d'olivera, és una sublim alenada popular de felicitat.

Dins tot aquest conjunt hi ha sempre el seguiment del sacrificat i constant coro parroquial, compost per nins, jovenets, grans i més grans.

Els tamborerets tornaren sortir al carrer i, amb el

nou director, donàren la nota de despertar i caminar. Com ahir l'amo en Tomeu, a qui agraim infinitament la seva feina, avui n'Antoni seguirà ensenyant la bandeta de cornetes i tambors.

Durant aquestes festes poguerem contemplar dues exposicions: una de pintura a l'oli, presentada pel professor llombardí, Mateu Rigo, a al Capella Fonda, i una altra de l'esplai Es Rebrot, a ca l'amo en Gaspar. Era una petita part del que aquest grup ha anat realitzant durant set anys.

El mateix dia de Pasqua, en el fons de la païssa que fou altre temps de son Roig, vérem funcionar un invent i marevella del passat: un molí de sang. Aquest enginy humà i la seva simbologia mereix un escrit a part.

Allà hi havia dues figures de la terra marianda: en Jaume de Deulosal i l'amo en Tomeu des Pou Nou. La curolla, la inventiva i el coratge d'en Jaume feren fer farina a un molí que feia més de cent anys que estava aturat i el quixotisme de l'amo en Tomeu amb s'ase més valent de Mallorca, feien volar, amb art i gràcia, el veterà aparell d'antany. La gent podia gus-tar la nova farina de Pàsqua.

No puc deixar passar, en aquest escritet, el dir que una fina i preciosa al.lota del grup Esplai Es

Rebrot, Na Bàrbara Ferriol, ens va honrar amb el tall del brot de l'Olivera. Es ja una tradició beneir el poble el dia de Pàsqua amb un brotet de l'olivera de la pau, que cada any talla un ciutadà de Maria.

Finalment vull donar les gràcies a quatre o cinc comitès més que fan una feina callada i eficaç: El constant comitè d'economia que, dia a dia, recull, compta i guarda les almoines dels fidels per pagar les distintes despeses parroquials. El comitè de neteja que, sense defallir i organitzadament, mentenen el temple com una copa d'or. El comitè Capella Fonda que organitza actes culturals i conserva pel poble distints espais parroquials. Al comitè de s'Olivera, de qui tal vegada quasi ningú en sap res, però que cada any trobam els seus fruits a la plaça des Mercat, rams arreglats, tallats i fermats per tothom. Es segur que tampoc estaria malament donar les gràcies a en Joan Rumbo que, com a bon escolà, fa més del que pot, enrevoltat sempre d'una llarga escolania. També al Joan Castelló que, a les 12 del mig dia i a la posta del sol, toca les campanes per recordar-nos la nostra patrona, Maria de la Salut. També fa feina callada l'Ajuntament quan, a través de l'assistent social, ajuda a resoldre els problemes dels més necessitats tant de Maria com residents a la rectoria.

Pere Fons

CERÀMICA A MARIA

El passat dimecres, 26, es va acabar a Maria un curs de ceràmica organitzat per la Mancomunitat des Pla i patrocinat per L'Ajuntament. Unes dotze persones varen ser matriculades.

Les classes eren donades per la ceramista Damiana Huguet Font de Vilafranca. La darrera pinzellada de fi de curs fou un elegant sopar en el restaurant El Cruce, on hi havia alumnes dels distints

de l'ànima, ets una ecologista vertadera, o m'equivoc?

* Personalment m'agraden les textures vegetals, com fulles, flors, fruits, ect. Precisament és en la natura on hi radica i s'identifica la meua inspiració.

- Taller, classes o fires artesanals?

* El taller m'és molt agradable, em sent bé en les classes, però les fires o mostres no em van massa.

- Que tal les exposicions?

pobles de la comarca. Fou precisament durant aquesta agradable sopar, quan parlarem amb na Damiana.

- Et definiries com una artesana prou autodidacta i prou acadèmica?

* Efectivament vaig estudiar a Ciutat, a l'escola d'Arts i Oficis, gravats en fusta, restauració..., però, entre tot, em va fascinar la ceràmica. En el que em diu d'autodidàctica, és alguna cosa innata en mi.

- Quina opinió tens del nivell dels teus alumnes de Maria?

* Realment extraordinari. Pensa que, sense haver tocat mai el fang, prest ja dominaren la tècnica, la forma i desenvoluparen amb facilitat la seva creativitat personal.

- Les teves obres ens reflexen que ets una artesana amb ànima d'artista.

* Jo pens que sí, però això ho dirà la gent.

- Si l'art d'una artista és fidel reflexe del mirall

* Crec que n'he fetes vuit. Vaig exposar a Andratx, Vilafranca, Cala Ratjada, Casino de Mallorca, etc. Actualment estic preparant una exposició per l'hotel Palace Atenea.

- En quant a història de l'art, quina època i estil vares viure amb més intensitat en la teua època d'estudiant, el gòtic, el renaixement, el barroc?

* Tu saps que en el món de l'art tot és meravellós, però m'agraden les tècniques tan autèntiques del Renaixement. I sens dubte, dins el modernisme, l'escola de Gaudí.

- Pressent que a Maria et trobaran a faltar. T'has guanyat l'admiració i l'afecte, especialment, entre els de l'escola.

-Que li diries al poble de Maria?

* Que a Maria hi ha gent bona i molt agradable.

Lucho Rama

CURADORS ESPIRITUALS A MARIA DE LA SALUT

Na Rosario Amate fa quatre anys que fa de sanadora espiritual i Na Pilar de Hernandez en fa més de vint. Parlant un poquet amb elles en treim aquesta petita entrevista.

- En què consisteix la curació espiritual?

* En primer lloc volem aclarir-te que això és un do natural que neix amb una mateixa. O, en el cas de Na Pilar, és un fet hereditari.

- Heu seguit algun mestre o heu anat a alguna escola d'aquest tipus?

* No. Tot ho atribuïm a un do natural que es desperta i es desenvolupa en el nostre interior. Ho definim com un canal obert d'energia positiva, que a n a m perfeccionant amb la pràctica i experiència personal, per contrarestar

l'energia negativa que duen dintre les persones, i, clar, les emmalalteix.

- L'energia negativa neix ja en les persones?

* De cap manera. És l'entorn que ens envolta el que la produeix. Nosaltres la sentim mitjançant l'aura dels malalts.

- Què i com curau?

* Curam depressions, càncers i tot tipus de malalties. Ho feim mitjançant consultes i tractaments:

- Imposició de mans.
- Vidència sobre fotografies.
- Comunicació metafísica
- Tractament de l'espaiat, etc.

Des de fa dos anys, que venguerem a Maria, convidats pel Comitè Capella Capella Fonda, ens han visitat distintes persones d'aquest poble. Uns curen en dos mesos i altres necessiten més temps. Les curacions fan més o manca via

segons la mentalització del malalt. Ex.: Qui no es vol curar, no el curen ni els seus metges.

- Deis que vosaltres vendreu els dimecres, a Maria, de 4 a 8 de la tarda, però, si una persona es sent malament un altre dia?

* Sense cap reparament l'atendriem als nostres despatxos. Sempre cridant per telèfon per demanar hora: 268577 i 734220.

- Es cara la consulta?

* De cap manera. Es la voluntat. Sempre, d'acord a les possibilitats de cada un. Som conscients de la

crisi econòmica.

- Per què heu escollit Maria de la Salut?

* Quan venguerem amb Na Casandra i Na Margalida Dalmau a donar una conferència aquí, vaig captar que era un poble una mica trist i que hi havia gent que tenia problemes interiors que jo podia curar. I aquí som per dur a Maria llum, salut i esperança. Naturalment, pot venir a la consulta, que serà a Ca l'amo en Gaspar, gent de quolsevol poble.

- Per acabar, m'agradaria saber quin concepte teniu sobre la mort?

* L'esperit mai mor perquè és energia i aquesta es transforma en llum.

TRES HOMES DE MARIA

(És un article publicat a la revista Sant Joan n. 145 - 6 de juliol de 1984 - pàg. 139 i 140)

Era un diumenge a vespre. Devien ser devers les dotze.

En Tomeu es prepara per anar a dormir. Demà és dilluns i li espera una bona tasca.

- Toc! Toc! Toc!

En Tomeu es sobresalta. Qui deu ser en aquestes hores?

En Tomeu no es pensa cosa bona. En veu baixa es contenen moltes coses que passen pels pobles de veïnat. A Montuïri, a Porreres... Han anat a cercar esquerrans, de nit, i no han tornat saber noves d'ells.

- Toc! Toc! Toc!

Hauré d'obrir. Han vist que hi ha llum...

- Qui és? -demana en Tomeu.

- Som en Guillem -li contesta una veu des del carrer.

- I què vols? -demana en Tomeu sense llevar el forrellat.

- El batle m'envia.

- No m'enganes? -pregunta en Tomeu, qui no està gaire segur, i desconeix les intencions del visitant.

- Obri tot d'una i juny el carro, que has de fer un viatge.

- En aquestes hores?

- Ara mateix el batle t'espera i heu d'anar a Son Brondo. Es fossen t'espera a la creu de Can Pago.

Parteixen cap a Son Gual. La nit és clara. En Tomeu té poca conversa. En Clenxí, el fossen -un altre home que també nou Tomeu-, tampoc no diu res. Ni demana res.

Son Gual ha quedat enrera. La bístia va de bon pas, amb el carro buit.

Han arribat al revolt del camí de Son Brondo. El camí és dolent, i els sotracs del carro es senten enfora dins la quietud de la nit.

- Som aquí! -crida una veu forta, cent passes més endavant.

Arriben a un altre revolt del camí. Hi ha un grup d'homes. Els estan esperant. En Tomeu no en coneix cap. Són externs. Més tart sabrà que són de Llorito. Veu el batle. També veu en Martí, armat amb un fusell. I hi ha un altre santjoaner.

El que veu després el deixa gelat.

Tres homes, allargats en terra, un al costat de l'altre. Tres homes grossos. Tres homes desconeguts. Duen la roba banyada, afarrada al cos.

- Qui són? -pregunta en Clenxí, el fossen, a un dels lloritans.

- Diuen que són mariandos (de Maria de la Salut), i els mataren devers Puntiró. Després d'hever-los morts, els han duit a tirar dins aquest pou.

- No has duit res dins el carro per posar-los-hi

damunt? -li demana el batle a en Tomeu.

- I què havia de dur? Jo crec que baldament els posem damunt sa sola no els farem gaire més mal des que ja tenen...

- Vés i arranca un parell d'olivardes de sa vorera des camí i fes un jaç -li mana el batle.

Un dels lloritans li allarga un guinevet per segar les olivardes.

Preparen un jaç damunt la sola del carro.

En carreguen un, carreguen el segon, i carreguen el tercer que posen enmig dels altres dos.

- T'esperam a Consolació -li diu el batle a en Tomeu, mentre ell se'n va cap el cotxe que els espera.

- Un moment! -diu en Tomeu en veure que tots es posen dins el cotxe i el deixen totsol amb aquella càrrega macabra. - Si em deixau tot sol, descarrec aquets homes i me'n vaig de buit cap a ca meva.

El batle reflexiona uns segons.

- Martí, tu que dus l'arma, acompanya En Tomeu. Nosaltres vos esperarem a la vila.

I el carro, carregat amb aquells homes, que no s'adonen dels sotracs, parteix cap a Sant Joan.

Quan arriben al poble és ja pasada la mitja nit. Ni una ànima pels carrers. Els cafès estan tots tancats.

La comitiva passa per la plaça nova. Veuen dos homes que baixen pel carrer cap a la costa del Centre. Són dels nostres.

Són dos germans, en Pep i en Joan.

El carro no s'atura, enfila cap els Molins, fins a Consolació.

- Duis una escala -diu el batle.

Tots conversen en veu baixa. Tots es senten fortament impressionats.

Sobre l'escala, amb un viatge entren el primer. Sobre l'escala entren el segon, i finalment el tercer.

Els tres cadàvers queden en terra, allargats, un al costat de l'altre.

- Demà els enterrarem -diu el batle.

I aquells tres cadàvers, aquells tres homes de Maria de la Salut, foren enterrats l'endemà dins la terra a un recó del cementeri vell de Sant Joan.

Per aquells tres homes de Maria -tres víctimes entre tants de mils d'una banda i de l'altra que hi va haver en aquella baralla entre germans que fou la nostra guerra civil- no hi va haver ni una tomba, ni un nínxol, ni una creu, ni una làpida.

Les seves viudes, els seus fills, només saben que les seves despulles reposen sota la terra fresca i humida a un recó sense senyalar del cementiri de Sant Joan.

MIQUEL FLORIT HUGUET

(Relat contat per testimonis presents en aquella nit de l'estiu del 1936. Com es veu ben clar els santjoaners només compliren el deure humà d'enterrar els morts.)

CARRERANY ESPORTIU

XI PLA DE MALLORCA - GRAN PREMI LA CAIXA

EL PLA'95 VA COMENÇAR A MARIA

El passat dissabte dia 22 d'abril, l'onzena edició del «Pla de Mallorca-Gran Premi La Caixa» que patrocina el Consell Insular de Mallorca, va començar al nostre poble amb una etapa cronometrada inicial de sis quilòmetres amb sortida des de la Plaça des Mercat de Sineu i arribada a la Plaça des Pou. Aquesta etapa estava patrocinada per l'Ajuntament de Maria de la Salut.

Tal com informàrem al número anterior de FENT CARRERANY aquesta competició ha estat dividida en dues curses. Una per a veterans i fèmies i l'altra per a juvenils, aficionats i especials. La composició dels nostres equips és aquesta:

Veterans:	110	Manuel Fernández Tena
	111	Tomeu Arbona Quetglas
	112	Pep Ferriol Torelló
	134	Miquel T. Arbona Rullan

Manuel Fernández, Miquel Arbona i Bartomeu Arbona

Afi i Juv	013	Miquel A. Franco Franco
	014	José L. García Ginard
	015	Joan Pira Vallcaneras

016	Joan Marín Amengual
017	Guillem Quetglas Ferragut
018	Biel Miralles Ordinas
019	Carles Abraham Sampol
020	Antoni Porrás Sagrera
021	Antoni Font Munar
022	Pep T. Genovard Vera
023	Bernat Vicente Colmillo
071	Joan A. Abraham Sampol
078	Sebastià Ripoll Pizà
093	Jaume Macías Salas

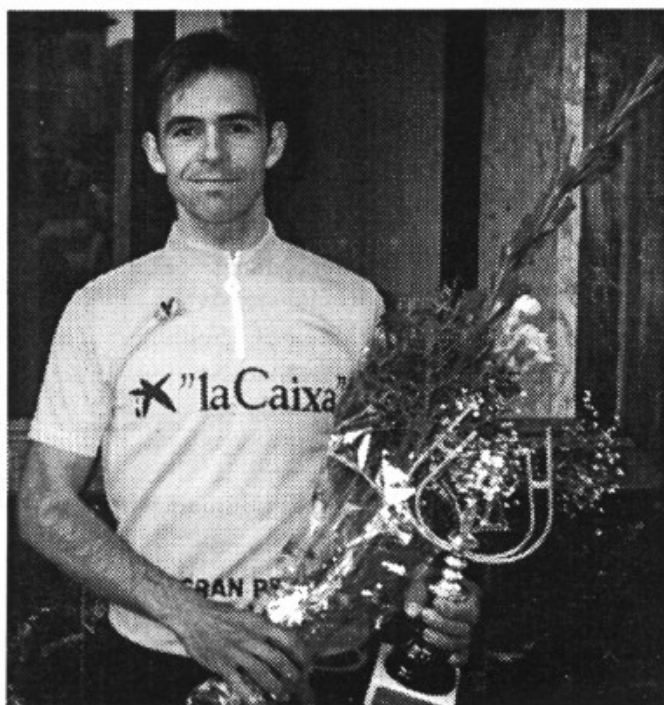
LA CRONOMETRADA INICIAL

Un total de 133 ciclistes participaren a la cronometrada inicial. Pel que fa a la sèrie de veterans, Miquel T. Arbona ens va donar la més agradable sorpresa de la jornada marcant un magnífic registre i situant-se a la tercera posició de la general i enfundant-se el mallot verd de la classificació de metes volants. Manuel Fernández, recuperant-se encara d'una pneumònia que va patir quinze dies abans, va demostrar la seva categoria i es va situar al sisè lloc, a quaranta segons del guanyador, Xisco Llompart. La classificació d'aquesta sèrie va quedar de la següent manera:

1. Xisco Llompart	AC Sineu	09.00
2. Miquel Quetglas	Can Nadal	09.11
3. Miquel T. Arbona	Fonthisa	09.34
4. Joan Bernat	Pau Gomer	09.35
5. Rafel Ferriol	AC Sineu	09.36
6. Manuel Fernández	Fonthisa	09.40
21. Tomeu Arbona	Fonthisa	10.19
36. Pep Ferriol	Fonthisa	11.26

A la cursa per a Juvenils, aficionats i especials, un del nostres representants, Antoni Porrás, es va enfundar el mallot groc com a primer classificat després de marcar un registre de nou minuts i un segon. El temps de Porrás fou dos segons millor que el guanyador de l'any anterior, Antoni Mulet i cinc segons inferior al del tercer, també un dels nostres, Sebastià Ripoll, que, a més de la tercera posició i el mallot verd, es va situar com a primer especial. Aquesta fou la classificació general:

1. Antoni Porrás	Fonthisa	09.01
2. Antoni Mulet	AC Sineu	09.03
3. Sebastià Ripoll	Fonthisa	09.06
4. Rafel Mulet	AC Sineu	09.11
5. Arnau Comas	P. Gomer	09.13

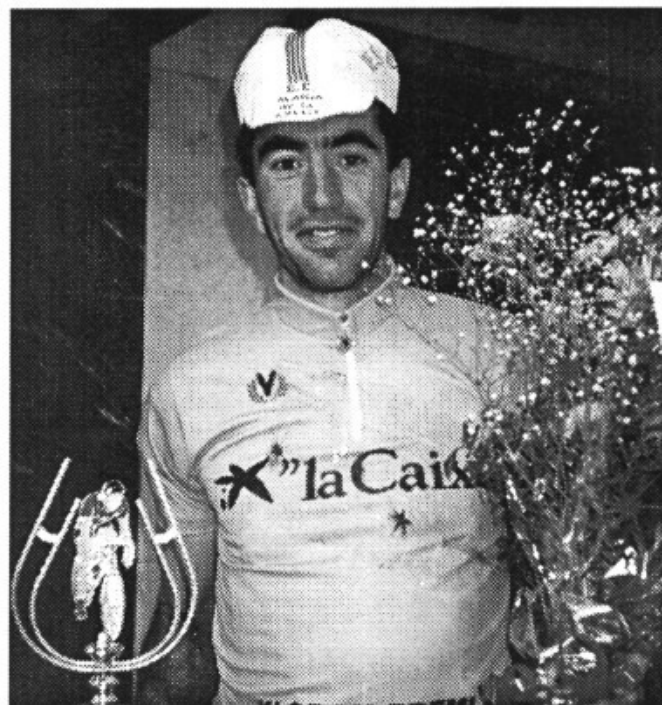
Antoni Porra, primer classificat

7. Antoni Font	Fonthisa	09.20
13. Pep T Genovard	Fonthisa	09.35
14. Bernat Vicente	Fonthisa	09.38
19. Joan Pira	Fonthisa	09.49
22. Joan Abraham	Fonthisa	09.52
34. Miquel A Franco	Fonthisa	10.04
35. Jaume Macías	Fonthisa	10.04
40. Carles Abraham	Fonthisa	10.08
51. Biel Miralles	Fonthisa	10.27
60. José L García	Fonthisa	10.46

A l'acte de lliurament de premis i trofeus al guanyadors de les respectives categories, entregarem una placa a Pere Ferriol Colombram com a mostra del nostre agraïment pels anys de lluita i companyonia al «Pla de Mallorca» on ha demostrat la seva gran categoria humana i deportiva.

SEGONA ETAPA A SENCELLES

Al dia següent, a Sencelles, es va disputar la segona jornada sobre un itinerari de 45 quilòmetres amb sortida des de Sencelles cap al creuer de Ruberts, Sineu, Lloret, Pina, carretera de Sineu, Sineu, Costitx i Sencelles. A les nou del matí es va iniciar la cursa per als veterans. No podem dir que la sort acompanyàs als nostres ja que Miquel T. Arbona, el nostre representant millor classificat, no es pogué ficar dins l'escapada bona i va perdre posicions fins situar-se al onzè lloc de la general. A la segona passada

Sebastià Ripoll, tercer classificat

per Sa Llimonera, es va formar un grup capdavanter de nou unitats on s'hi ficaren Manuel Fernández, que fou segon, i Tomeu Arbona, quart. Aquest grup va arribar amb un avantatge d'un minut i deu segons respecte el primer grup perseguidor. El guanyador de la cursa fou el mallot groc, Xisco Llompart, demostrant que és el més fort de la cursa. Així va romandre la general individual després de la segona etapa:

1. Xisco Llompart	AC Sineu	1.22.41
2. Joan Bernat	P. Gomer	1.23.19
3. Rafel Ferriol	AC Sineu	1.23.20
4. Manuel Fernández	Fonthisa	1.23.22
5. Toni Figuerola	AC Sineu	1.23.25
9. Tomeu Arbona	Fonthisa	1.24.03
11. Miquel T Arbona	Fonthisa	1.24.28

Després d'aquesta jornada, Manuel Fernández es va situar a la segona posició de les generals de muntanya i metes volants, a més de la tercera posició de regularitat. Ocupam el segon lloc per equips, després de l'Agrupació Ciclista de Sineu.

SENSE CANVIS A LA SEGONA SÈRIE

A les onze del matí es va iniciar la cursa per a juvenils, aficionats i especials. Des del primer moment els adversaris intentaren desbancar Antoni Porras. No ho aconseguiren ja que el líder es va veure sempre ben recolzat

per un gran equip que li va permetre arribar a meta en segona posició, després d'Arnau Comas, dins un grup capdavanter bastant nombrós. A més del mallot groc, Porràs es va situar en primera posició de la general de regularitat. Un altre dels nostres, Bernat Vicente, es el líder de les metes volants, mentre que Jaume Macías, Sebastià Ripoll i el mateix Antoni Porràs encapçalen les tres categories d'aquesta sèrie. Aquest balanç es veu incrementat pel primer lloc que ocupam a la general per equips. Així va quedar la general individual:

1. Antoni Porràs	Fonthisa	1.15.42
2. Antoni Mulet	AC Sineu	1.15.44
3. Sebastià Ripoll	Fonthisa	1.15.47
4. Rafel Mulet	AC Sineu	1.15.52
5. Arnau Comes	P. Gomer	1.15.54
7. Antoni Font	Fonthisa	1.16.01
12. Pep T Genovart	Fonthisa	1.16.16
13. Bernat Vicente	Fonthisa	1.16.19
15. Joan Pira	Fonthisa	1.16.30
23. Jaume Macías	Fonthisa	1.16.45
30. Joan Abraham	Fonthisa	1.18.02
32. Carles Abraham	Fonthisa	1.18.18
36. Biel Miralles	Fonthisa	1.18.37
58. Miquel A Franco	Fonthisa	1.26.46
62. José L García	Fonthisa	1.30.34

ETAPES NO CELEBRADES

Les etapes tercera i quarta, que s'havien de celebrar a Sineu i Muro el dissabte 29 d'abril i dia primer de maig respectivament, no s'han pogudes celebrar ja que la Jefatura Provincial de Trànsit de les Balears, seguint

indicacions de Madrid, no ha concedit el permisos oportuns. Això significarà que el Pla-95 finalitzarà més tard del que estava previst ja que aquestes jornades es celebraran en posterioritat a les que estan programades.

*****

EL DIVENDRES SANT, A LLUC

Seguint la tradició dels anys anteriors, el passat Divendres Sant, anàrem amb bicicleta a visitar la Patrona de Mallorca. No fórem tants com als darrers anys. Partírem de Maria a les nou del matí. Ens reagrupàrem a la benzinera del Coll de Sa Bataia on menjàrem fruita i torrons.

Tot seguit baixàrem al Santuari de Lluc per comprar algun recordatori i visitar la Mare de Deu. Després de tornar al nostre poble i canviar-nos, anàrem tots junts a dinar al restaurant Sa Cova de Sant Joan.

*****

CINTURÓ CICLISTA A MALLORCA

Per primera vegada en la història del nostre Club, un ciclista de Maria, Pere Ferriol Colombram, va participar al Cinturó Ciclista Internacional a Mallorca amb el nostres colors. Malgrat tot, la sort no ens va acompanyar. Dels ciclistes que hi presentàrem, tan sols un, Antoni Pujol va aconseguir finalitzar la cursa. Això sí, va pujar al pòdium final, a les Avingudes de Palma, per rebre el trofeu a l'elegància.

Equip que participà al Cinturó a Mallorca

TOT EL DIA

Animació als carrers:
Xeremiers, cercaviles, teatre, gegants, dracs, estels...

Mostra de Cultura i Ballada Popular

Mostra d'Activitats Associatives...

El Manifest en defensa de la llengua, la cultura, la identitat i el país passarà de mà en mà per la Cadena Humana fins a la plaça de la Drassana, on es llegirà i serà entregat al President de la Comunitat Autònoma.

Diada
POPULAR PER LA LLENGUA,
LA CULTURA, LA IDENTITAT I
EL PAÍS
VINE A FORMAR PART DE LA

CADENA HUMANA

MÉS GRAN DE LA HISTÒRIA DE MALLORCA

i a la
GRAN CONCENTRACIÓ a la plaça Drassana
PASSEM A L'ACCIÓ
Dissabte, 6^è de maig de 1995 a les 18:00
Tothom a Palma

RECORREGUT

I després,
Festa Popular a la plaça de la Drassana

COMISSIÓ ORGANITZADORA:
Associació de Premsa Forana, Federació d'Associacions de Veïns de Palma, Federació d'Entitats Ciutadanes de Palma, Federació de Música i Ball Mallorquí, Federació de Pares i Mares d'Alumnes, GOB, Grups d'Espai de Mallorca, Joves de Mallorca per la Llengua, Moviment de "Ball a Plaça", Moviment Escolta i Guàrdia de Mallorca, Obra Cultural Balear, Santuari de Lluc, STEI, Unió de Pagesos, Universitat de les Illes Balears

Impressió en paper reciclable